

Генеральна прокуратура України
Національна академія прокуратури України
Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка
Луганська обласна військово-цивільна державна адміністрація
Всеукраїнська асоціація кримінального права
Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності
імені академіка В.В. Сташиса Національної академії правових наук України

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО
ДОКАЗУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНИХ
ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО ЗЛОЧИНИ,
ВЧИНЕНІ НА ТИМЧАСОВО
ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ**

МАТЕРІАЛИ
II Круглого столу

(м. Сєвєродонецьк, 3 листопада 2017 року)

м. Київ
2018

УДК 343.13
ББК 67.99
О 72

Організаційний комітет:

Севрук Ю.Г. (голова), Шамара О.В., Туркот М.С.,
Єні О.В., Чубко В.А., Лісова Н.В., Столяр Т.В.

О 72 Особливості процесуального доказування у кримінальних провадженнях про злочини, вчинені на тимчасово окупованих територіях: матеріали II Круглого столу (3 листопада 2017 року). – Київ: Національна академія прокуратури України, 2018. – 124 с.

ISBN 978-617-7500-37-6

У збірнику матеріалів II Круглого столу «Особливості процесуального доказування у кримінальних провадженнях про злочини, вчинені на тимчасово окупованих територіях», співорганізаторами якого виступили Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, Луганська обласна військово-цивільна державна адміністрація, Всеукраїнська асоціація кримінального права, Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса Національної академії правових наук України та Національна академія прокуратури України, вміщено виступи і тези доповідей його учасників.

Захід, що відбувся 3 листопада 2017 року за сприяння Луганської обласної військово-цивільної державної адміністрації, було організовано з метою об'єднання зусиль практичних працівників правоохоронних органів України, експертів та науковців у напрямі покращення діяльності правоохоронних органів з протидії злочинам на тимчасово окупованих територіях України.

**УДК 343.13
ББК 67.99**

Матеріали друкуються в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність наведених фактів, цитат, цифр, прізвищ тощо несуть автори. Посади авторів зазначено на час проведення заходу.

© Генеральна прокуратура України, 2018

© Національна академія прокуратури України, 2018

© Луганський державний університет внутрішніх справ
імені Е.О. Дідоренка, 2018

© Луганська обласна військово-цивільна
державна адміністрація, 2018

© Всеукраїнська асоціація кримінального права, 2018

© Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності
імені академіка В.В. Сташиса Національної академії

ISBN 978-617-7500-37-6

правових наук України, 2018

ГОЛОВКІН С.В.

доцент кафедри загальноюридичних дисциплін
Луганського державного університету внутрішніх справ
імені Е.О. Дідоренка, кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВЧОГО ЕТАПУ ОГЛЯДУ МІСЦЯ ДТП В РАЙОНІ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

Огляд місця події є важливою та складною слідчою (розшуковою) дією, що проводиться при розслідуванні дорожньо-транспортних пригод (далі – ДТП).

Результат розслідування ДТП залежить від того, наскільки якісно та своєчасно проведено огляд місця події, основним завданням якого є виявлення, фіксація, вилучення слідів та інших речових доказів. Під час вчинення дорожньо-транспортної пригоди відбувається взаємодія транспортного засобу з іншим транспортним засобом, об'єктами навколишнього середовища, що зумовлює виникнення великої кількості матеріальних слідів.

Оскільки, здебільшого, ДТП вчиняються в дорожній обстановці, де існує великий вплив на слідову картину погодних умов, що сприяє зміні чи знищенню слідової картини, огляд місця дорожньо-транспортної пригоди необхідно проводити негайно після отримання повідомлення про пригоду. Це унеможливить втрату доказової інформації та буде мати вирішальне значення для розслідування порушень правил безпеки дорожнього руху або експлуатації автотранспортних засобів особами, які керують транспортними засобами.

При проведенні огляду місця події слід виділяти три етапи: підготовчий, робочий і заключний.

На підготовчому етапі проведення слідчої (розшукової) дії визначається її мета, доцільні час, місце і умови провадження дії, коло учасників слідчої (розшукової) дії, плануються тактичні прийоми, обираються технічні засоби. Іншими словами, саме у цей період розслідування будується розумова динамічна модель всього ходу запланованої дії.

Підготовка до огляду місця події є елементом тактики його проведення, а отже, повністю включається в структуру огляду. Початковий та організаційно-підготовчий етапи огляду місця події починаються з отримання слідчим повідомлення про ДТП, який здійснює наступні заходи:

1. Вживає заходів щодо забезпечення охорони місця події, встановлення очевидців, перекриття можливих шляхів відходу осіб, причетних до вчинення ДТП і які намагаються втекти з місця пригоди та їх затримання. З цією метою слідчий повинен задіяти працівників патрульної поліції;

2. Визначає склад слідчо-оперативної групи. В ч. 3 ст. 237 КПК України зазначено, що для участі в огляді може бути запрошений потерпілий, підозрюваний,

захисник, законний представник та інші учасники кримінального провадження. З метою одержання допомоги з питань, що потребують спеціальних знань, слідчий, прокурор для участі в огляді може запросити спеціалістів.

На нашу думку, слідчий повинен обов'язково запросити до участі в огляді місця події спеціаліста-автотехніка, оскільки дана слідча (розшукова) дія дозволяє отримати відомості, без яких неможливо провести судову автотехнічну експертизу для дослідження обставин ДТП. Спеціаліст-автотехнік, беручи участь в огляді місця події, надасть слідчому допомогу в виявленні, фіксації, вилученні речових доказів та встановленні всіх обставин, які в подальшому будуть необхідні для проведення автотехнічної експертизи.

Оскільки огляд місця ДТП часто поєднаний з оглядом трупа, слідчий, прокурор зобов'язані запросити не менше двох понять. Винятком є випадки застосування безперервного відеозапису перебігу проведення огляду місця події. Вважаємо за доцільне обов'язкове залучення понять до огляду незалежно від застосування технічних засобів фіксації, оскільки зазначені особи в подальшому можуть бути допитані під час судового розгляду як свідки проведення огляду місця події.

3. Визначає технічні засоби виявлення, вилучення та фіксації слідів, предметів та інших об'єктів, які можуть бути виявлені на місці події. Перш за все це фотоапарат, відеокамера, пристрої для вимірювання, освітлювальне приладдя. Залежно від обставин ДТП перелік науково-технічних засобів може бути розширено.

Найчастіше першими до прибуття слідчо-оперативної групи на місце ДТП прибувають працівники патрульної поліції, які перебувають на патрулюванні і яких про дорожньо-транспортну пригоду сповіщає оперативний черговий. Зазначені працівники, прибувши на місце події, повинні здійснити заходи щодо збереження його первісної обстановки у незмінному стані до приїзду слідчого.

Підготовчий етап огляду місця події за фактом ДТП, що сталась у районі проведення антитерористичної операції, має певні особливості. Якщо місце події знаходиться в безпосередній близькості до лінії розмежування, виникає нагальна потреба в додаткових заходах, спрямованих насамперед на забезпечення безпеки учасників огляду місця події. Задля цього необхідно узгодити можливість проведення огляду місця події з військовим керівництвом оперативного командування ЗСУ, підпорядковані підрозділи якого контролюють певну ділянку лінії розмежування та залучити військовослужбовців в якості факультативних учасників слідчої (розшукової) дії, які передусім перевірять місце події на предмет наявності вибухонебезпечних пристроїв і, в разі виявлення, здійснять заходи, спрямовані на їх знешкодження.

21 березня 2014 року почала свою роботу Спеціальна моніторингова місія ОБСЄ в Україні (СММ), до повноважень якої належить сприяння зменшенню напруження, становлення миру, стабільності та безпеки. З метою сприяння діалогу на місцях місія взаємодіє з органами влади усіх рівнів, а також з грома-

дянським суспільством, етнічними та релігійними групами та місцевими громадами. Отже, вважаємо за доцільне залучення представників місії до проведення слідчої (розшукової) дії, оскільки їх безпосередня присутність зменшує ризики обстрілів, що є насамперед гарантією безпеки учасників огляду місця події.

При участі в ДТП автомобілів, які перевозять вибухонебезпечні пристрої та речовини, що можуть призвести до вибуху та загрожувати життю та здоров'ю учасників огляду, на місце ДТП викликаються спеціалісти МНС. До їх прибуття забезпечується охорона місця події.

Підводячи підсумок викладеному, зазначимо, що огляд місця події за фактом ДТП є важливою слідчою (розшуковою) дією, яка дає змогу слідчому отримати відомості про обставини пригоди, та дуже часто є вирішальним чинником проведення автотехнічної експертизи. Ключовим моментом підготовчого етапу огляду місця ДТП, що сталась в районі проведення антитерористичної операції, є забезпечення безпеки учасників слідчої (розшукової) дії.